

Grønlandskir mentanardagar í Føroyum

Føroysk framsýning í Grønlandi næsta ár

Stephen Heilman, mentamálaráðharrin vónar at siggja eina føroyska framsýning í Grønlandi komandi ár.

— Tað er mín sannføring, at tað er ein stóru vilji frá Føroyum at samskifta á mentanarliga økinum. Føroyingar og grønlandingar hava havt ávis samstarv í mong ár, serliga við tað, at føroyingar hava verið í Grønlandi, og tað hevur sjálvandi gjørt tað, at fólkini bæði hava ávirkað hvørt annað á mongum økjum. Kanska serliga vinnuliga, men eisini sosialt. Mangir grønlandingar eru giftir til Føroya og sumuleiðis eru mangir føroyingar giftir í Grønlandi og bógva har, sigur grønlandski mentamálaráðharrin, Stephen Heilman.

— Vit eru í ríkisfelagskapi við Danmark. Bæðar tjóðirnar eru minnilutar í danska ríkinum, og eisini hvat fólkatali viðvíkuri eru vit eins stórir. Eisini tí hava vit nógv felags og hava so ómetaliga nógv at samstarva um, sigur Heilman.

Spurður um grønlandska stuðulin til eitt grønlandingafelags-

hús í Føroyum sigur Heilman, at teir lógarliga ikki hava heimild til at lata stuðul til ilógur uttan fyri Grønland. Men vit vilja hóast tað royna at stuðla tiltakinum so nógv vit kunnu. Í ár hava vit samtykt at lata 100.000 kr. til hetta endamál.

Mentamál góðan stuðul

Hvussu verða mentamál stuðlað í Grønlandi?

— Vit prioriera mentamál høgt. Serliga eftir at vit hava fingið heimastýri. Vit vilja gera alt fyri at finna okkara egnu identitet, og skulu vit tað, er ein av fortreyttum, at vit kenna okkara egnu søgu og egnu mál. Tí var eitt tað fyrsta, heima-stýrið gjørdi, at seta á stovn eitt ráð, sum tekur sær av søguskriving — bæði um fortíð í nútíð. Harafturat hava vit útbyggt forngripasavnið og landskjalasavnið, hagani vit fáa allar okkara søgu-

keldur. Harafturat hava vit útbyggt okkara landsbókasavn nógv. Allir hesir stovnar arbeiða saman um tær royndir, teir hvør í sinum lagi hava. Eg meini tað gongur framá, sigur Heilman.

— Sjálvandi eru fólk neira enn vælkommin at vitja hesar stovnar, men vit leggja ikki minni dent á, at røkka út til fólk. Grønland er sum kunnugt eitt stórt land, og tí trupult at røkka út til hvønn einstakan, men vit royna sum ráðini eru, sigur mentamálaráðharrin.

Í skúla í heimbygðini

Síðani Grønland fekk heimastýri er nógv hent,

m.a. á skúlaøkinum. Stephen Heilman sigur, at eitt tað fyrsta teir fóru at arbeiða fram ímóti, var at tað skuldi vera møguleiki fyri, at skúlabørn kundu ganga í skúla í heimbygð síni øll barnskúlaárin. Hetta hevur næstan eydnast til fulnar.

Vita ov titið um Føroyar

Grønlandski mentamálaráðharrin heldur, at grønlandingar vita alt ov titið um Føroyar. Hetta mugu vit gera nakað við nú. Vit hava í hesum døgum havt eina grønlandska framsýning í Føroyum, og vóna, at føroyingar vilja gera tað sama í Grønlandi komandi ár, soleiðis at hetta mentanarliga samstarv kann halda fram og norast, sigur Stephen Heilman, sum hevur bjóðað føroyska mentamálaráðharrinum til Grønlands komandi ár — vónandi við eini føroyskari framsýning.

Løgmaður:

Grønlandinga-felagið eigur at fáa góðar umstøður

Vit mongu føroyingar, sum hava verið heimanífrá í styttri ella longri áramál, vita hvussu nógv tað hevur at týða, at kunna savnast í feløgum, sum vit kundu siga var okkara. Hetta hevur havt nógv at týða fyri meg, eins og aðrar føroyingar, sum hava búleikast í fremmandum landi. Tí vil eg fegin vera við til at skapa góðar møguleikar fyri einu felag, sum kann vera eitt stað, har grønlandignar í Føroyum kunnu savnast. Hetta segði Atli Dam, lögmaður á samkomuni við grønlandingafelagnum sunnukvöldip.

Atli Dam fegnaðist um ta gávu, sum grønlandsmálaráðharrin hevði við sær til Føroya til Grønlandingafelagið — ein kekk uppá 100.000 kr. sum iskoyti til eitt grønlandingahús í Føroyum.

— Vit kenna øll til hetta sama. Vit, sum vóru í

Keypmannahavn høvdu altið ynski um at fáa okkara egnu litla heim, har vit kundu vera okkum sjálvi. Men tað, at vit settu okkum sum mál, at einaferð at fáa okkara egnu, eins og tit gera her, hjálpti um biðitíðina eftir egnum høli, segði Atli Dam, sum ynskti alt tað besta viðvíkjandi samstarvi landanna millum í komandi tíðum.

Stephen Heilmann

Lasse Klein

Í samband við grønlandsku vitjanina hava grønlandski mentamálaráðharrin og føroyski starvsbróðir hansara sent út hesa frágreiðing.

Det grønlandske landsstyremedlem for kulturelle spørgsmål Stephen Heilmann har sammen med embedsmænd besøgt Frøerne i dagene 8. — 12. maj 1986.

Den grønlandske delegation har besøgt færøske kulturinstitutioner, forskningsinstitutioner og deltaget i den grønlandske kulturuge, ligesom delegationen har overværet kulturelle arrangementer med færøske deltagere.

Under besøget har der været ført samtaler mellem landsstyremedlem Stephen Heilmann og medlemmer af Færøernes landsstyre, Atli Dam, Lasse Klein og Jógvan Durhuus. Disse samtaler har vist, at man er enige om, at det er vigtigt at udbygge de kulturelle forbindelser mellem Færøerne og Grønland. Man er ligeledes enig om, at det vestnordiske parlamentarikersamarbejde og det vestnordiske charter, samarbejdsaftalen, om kulturelt og økonomisk samarbejde er et godt udgangspunkt for det fremtidige kulturelle samarbejde i Vestnorden. Det må nu være de respektive landsstyres opgave at opfylde intentionerne med denne samarbejdsaftale, og de bevilgende myndigheds opgave at skabe de økonomiske rammer herfor.

Under besøget er man blevet enig om, at et fremtidigt kulturelt samarbejde kunne tænkes at foregå efter følgende retningslinier:

Der bør etableres et museumssamarbejde i lighed med det nordatlantiske museumssamarbejde, der eksisterede for en kortere periode i begyndelsen af firserne. Dette samarbejde kunne tænkes at bestå i udveksling af kulturhistoriske udstillinger, samt fremstilling af udstillinger med fælles tema til omverdenen. Der bør også ske en udveksling af gæsteforelæsere, teaterbesøg, koncertbesøg ligesom de forsøg med besøg af skoleelever, der har fundet sted bør fortsættes.

I erkendelse af, at der på trods af store forskelle mellem det grønlandske og det færøske samfund, er mange fælles træk, må det anses som vigtigt, at der også udbygges et kulturhistorisk og samfundsorienteret forskningssamarbejde. Dette samarbejde bør foregå inden for rammerne af de respektive forskningsinstitutioner, samt Ilimatusarfik og Fróðskaparsetur Føroya. Endvidere kunne man tænke sig et samarbejde om udnyttelsen af det fælles historiske kildemateriale, der befinder sig uden for Grønland og Færøerne, først og fremmest i Danmark.

Til sidst vil man gerne understrege begge parter tilfredshed over det grønlandske besøg, den grønlandske kulturuge, ligesom man med stor forventning ser frem til et frugtbart grønlandsk-færøsk kulturelt samarbejde i fremtiden.